

Matteüs 6:1 | Geloven draait om God

Geloven draait om God. Dat klinkt logisch. Toch is er het gevaar allerlei vormen in stand te houden, zonder dat het nog om God draait. Dan houd je een leeg religieus systeem over. Jezus zet de Vader (weer) in het middelpunt.

Voor wie deze preek in een kerkdienst wil gebruiken: graag ontvang ik een melding op hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: Opwekking 717

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: LvK Psalm 139 : 1 en 2

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: Matteüs 6 : 1 – 18

Zingen: GKB Psalm 38 : 5 en 11

Preek over Matteüs 6 : 1

Zingen: GKB Psalm 25 : 1, 6 en 7

Kinderen terug

Leefregels

Zingen: Opwekking 599

Gebed

Mededelingen

Collecte

Zingen: LvK Gezang 456 : 1 en 2

Zegen

Amen: LvK Gezang 456 : 3

Geleven draait om God!

Inleiding

dia 1 – zwart

Waarom doe je dingen zoals je ze doet?
Sommige gewoonten kun je prima uitleggen.
Andere gewoonten zijn gewoon ontstaan,
zonder dat je er een bepaalde reden voor had.
Nog weer andere gewoonten
waren nuttig toen ze ontstonden,
maar slaan nu eigenlijk nergens meer op.
Het zijn lege vormen geworden.

dia 2 – kip

Ik kwam laatst een mooi verhaal tegen over zo'n lege vorm.
Helaas weet ik de bron niet meer,
maar het verhaal is te mooi om niet te vertellen.
Ik kon het verhaal dus ook niet meer opzoeken,
dus vergeef me als de details niet kloppen...

Het gaat over een jonge vrouw die net zelfstandig woont.
Ze heeft zin in kip uit de oven,
zoals haar moeder dat altijd maakte.
Een echt familierecept, want moeder heeft het weer van oma.
Dus ze belt haar moeder voor het recept.
De meeste dingen in het recept klinken wel logisch.
De kruiden, de temperatuur, hoe lang het in de oven moet.
Maar 1 aanwijzing is wel een beetje vreemd:
de kip moet door midden gesneden worden,
voordat het de oven in gaat.
Dus dochter vraagt aan moeder waarom dat zo is.
'Dat is gewoon zo, zo doe ik dat altijd!
Het hoort bij het recept, dus houdt je er maar gewoon aan.'

Toch blijft dochter het een beetje vreemd vinden.
De volgende keer dat ze haar oma ziet, vraagt ze ernaar.

Misschien dat die weet waar het voor nodig is.
Maar oma begint te lachen:
'ach ja, zo deden we dat vroeger.
Een hele kip paste niet in onze oven, 2 halve wel.
Maar tegenwoordig heb ik een grotere oven,
en doe ik gewoon de hele kip erin!'
Er was ooit een reden om de kip te halveren,
maar die reden is er niet meer.
Wat over is gebleven, is een lege vorm.

dia 3 – Geloven draait om God!

Dat is waar Jezus in Matteüs 6 tegen waarschuwt.

Tegen lege vormen.

Daar staan we vanmorgen bij stil, vanuit Matteüs 6:1:

'Let op dat jullie de gerechtigheid niet beoefenen
voor de ogen van de mensen, alleen om door hen gezien te
worden.

Dan beloont jullie Vader in de hemel je niet.'

Jezus waarschuwt tegen godsdienst, godsdienstige gewoontes,
die lege vormen zijn geworden.

Het klinkt misschien als een open deur,
maar het is goed dat Jezus het ons hier voorhoudt:
geloven draait om God!

Jouw geloof ook?

1. Lege godsdienst

dia 4 – lege godsdienst

We zijn al een paar weken onderweg

in deze toespraak van Jezus, de Bergrede.

Het begon met de vraag: hoe wordt je gelukkig?

Daarna ging Jezus in op de wet van God,

wat uitkwam bij die opdracht van vorige week: wees volmaakt.

Nu gaat Jezus verder met onderwijs over het geloofsleven.

Jezus heeft het over 'de gerechtigheid beoefenen'.

Dat zijn de godsdienstige dingen die je doet.

Voor de Joden zijn dan 3 dingen belangrijk,
het godsdienstige leven heeft 3 pijlers:

geven, bidden en vasten.

Precies de onderwerpen waar Jezus over begint.

‘Let op’, zegt Jezus, ‘dat je het niet voor mensen doet!’

Het kan heel vroom overkomen wat je doet,

maar doe je het ook echt voor God?

Of zijn het lege vormen geworden?

Een lege godsdienst?

dia 5 – spotprent

Jezus maakt met zijn woorden

een spotprent van de Joodse godsdienstigheid.

Ja, een spotprent.

Zoals bijvoorbeeld deze – even een kijkpauze.

Het gaat over de kabinetsformatie.

In een spotprent worden dingen altijd overdreven, en dat is hier ook zo:

alsof de ChristenUnie een kussentje is

op de bank van VVD, CDA en D66.

Maar die overdrijving heeft wel een functie:

de maker van een spotprent wil een punt maken.

In dit geval dat de ChristenUnie het risico loopt niet volwaardig mee te doen met de andere partijen.

Een spotprent overdrijft de werkelijk

om zo een punt te maken.

dia 6 – godsdienst: voor God, of om gezien te worden?

Dat doet Jezus ook.

Hij overdrijft, en je ziet het voor je.

‘Wanneer je aalmoezen geeft, bazuin dat dan niet rond.’

Ik zie het al uitgetekend:

een omroeper met een trompet,

met daarachter de gulle gever,

bij wie de mensen in de rij staan voor een handtekening.

Jezus overdrijft om zijn punt maken:

geef je om er zelf beter van te worden?

Over bidden heeft Jezus al net zo’n spotprent.

Op elke straathoek staan mensen te bidden.
Ze stellen zich strategisch op, zodat iedereen hen ziet.
Zijn ze klaar met bidden, dan lopen ze naar de volgende
straathoek,
om daar hun ritueel te herhalen.
Weer een lichte overdrijving, maar met een punt:
bid je om gezien te worden?!

Soms hoef je geen spotprent te maken.
Als de werkelijkheid de grappen inhaalt.
Dat geldt voor het vasten.
De vroomste Joden vasten 2 dagen in de week.
En laten dat nou net toevallig de 2 marktdagen zijn,
de dagen dat het het drukste is op straat.
De mensen vasten om gezien te worden.

dia 7 – andere wereld: geloof verstoppen
Nu moet ik eerlijk zeggen dat die Joodse godsdienstigheid
ver van mij afstaat.
Ik heb niet zo die neiging vroom te doen in het openbaar,
om gezien te worden.
Ik vind dat eerder ongemakkelijk.
Als ik in een restaurant eet, bid ik niet meer.
Ik ben ermee gestopt.
Aan de ene kant ben ik misschien te bang
wat de andere gasten er van vinden,
maar het is ook dat ik me in een restaurant
niet met mijn hele hart op God kan richten.
Hoe dan ook, ik denk dat wij het eerder moeilijk vinden
om in het openbaar te bidden,
of op andere manieren met je geloof bezig te zijn,
dan dat wij op die manier proberen aanzien te krijgen.

Dat is niet zo gek, want we leven in een heel andere wereld.
In onze wereld geeft geloof je geen aanzien.
Als je gelooft, en dat in het openbaar laat zien,
ben je eerder een merkwaardig geval...
Wil je dat mensen je zien en waarderen,

dan kun je beter je geloof achter de voordeur laten...

dia 8 – wat zijn jouw motieven?

Godsdienstige dingen doen,
naar de kerk gaan, bidden, bijbellezen,
christelijke liederen zingen, stille tijd,
bij ons speelt dat motief van 'gezien worden'
denk ik niet zo'n grote rol.

Maar zijn onze motieven dan zuiver?

Dat denk ik toch ook weer niet.

Je gelooft omdat het zo vertrouwd aanvoelt,
het geeft je een veilig gevoel,
het geeft vastheid in een ingewikkeld leven.

Je gelooft om de mensen,
het geeft je een sociaal netwerk,
en als het slecht gaat een sociaal vangnet.

Je zet je in voor de kerk
omdat je er waardering voor krijgt,
dan wel niet uit de wereld, maar wel van kerkgenoten.

Je gelooft omdat het je gewoon een fijn gevoel geeft.

En ik ben er vast nog wel wat vergeten.

Maar als dit alles is, dan is ook onze godsdienst leeg!

2. Geloven draait om God

dia 9 – geloven draait om God

Want geloven draait om God.

Ja, geloven kan bepaalde voordelen geven,
maar daar gaat het niet om!

Het gaat om God!

Dat klinkt zo logisch, maar toch...

dia 10 – voor mensen? dan loon van mensen!

Misschien verwacht je van Jezus nu een tirade:

mensen maken misbruik van godsdienst,

ja, zelfs van de Vader in de hemel.

Maar Jezus pakt het hier juist subtiel en fijnzinnig aan:

'dan beloont jullie Vader in de hemel je niet.'

Geven om gezien te worden,

bidden en vasten om gezien te worden,
geloven om de voordelen die het geeft:
prima, ga vooral je gang,
maar je moet niet denken dat het voor God ook maar iets
betekent.

Draait je geloof om mensen,
dan krijg je ook je beloning van mensen.

dia 11 – sponsoring

Er is niets mis met bijvoorbeeld sponsoring.

Als een ondernemer uit onze gemeente

onze website wil sponsoren in ruil voor advertentieruimte op
de website,

dan verbiedt Jezus dat niet.

Maar zie het wel zoals het is: een slimme zakelijke
transactie,

iets waar beide partijen voordeel van hebben.

Niet als iets waar God je voor zou moeten belonen.

dia 12 – draait jouw geloof om God?

Jezus laat je naar jezelf kijken.

Als alle onzuivere motieven om God te dienen wegvallen,
wat blijft er dan nog van mijn geloof over?

Wat als je giften door niemand gezien worden,

als je linkerhand niet eens weet wat je rechterhand doet,
oftewel: je geeft zelfs niet voor het goede gevoel dat het je
geeft,

zou je dan nog steeds geven?

Wat als je niet op straat gaat bidden,

maar in de voorraadkast van je huis?

Zou je dan net zo intensief bidden?

En wat als je wilt vasten,

maar wel gewoon doucht, jezelf verzorgt,
zodat je niemand ziet dat je vast?

Zou je het nog de moeite waard vinden?

Als geloven niet meer zo fijn vertrouwd is,

als het sociale netwerk van de kerk tegenvalt,

en je nauwelijks waardering voor je inzet krijgt,
wat blijft er dan over?

Is het lege godsdienst geweest, of draait het bij jou echt om
God?

Jezus zegt niet dat je nooit in het openbaar mag bidden.

Jezus zelf bidt ook in het openbaar.

Sommige van zijn meest intieme gebeden

kan iedereen in de bijbel gewoon nalezen.

Je hoeft je geloof niet krampachtig verborgen te houden.

Maar wees eerlijk over je motieven!

Draait jouw geloofsleven echt om de relatie met je hemelse
Vader?

dia 13 – laat God niet verdwijnen!

Dan kunnen vormen niet op zichzelf staan.

Laat dat niet gebeuren!

Dat we druk zijn met onze godsdienst,

dat het lijkt alsof het heel wat is,

maar dat God er sluipenderwijs uit verdwijnt.

Dan houden we een religieus systeem in stand

dat net zo belachelijk is als het halveren van de kip

omdat de oven daar vroeger te klein voor was...

Geloven draait om God!

Zodra het niet meer om God gaat,

om onze relatie met de Vader,

om Jezus, die onze redder is,

en de Geest die levend maakt,

dan slaat ons geloof nergens meer op.

Dan houden we lege vormen over.

En de eersten die daar doorheen prikken,

dat zijn de jongeren en de buitenwereld.

3. Geef, bid, vast!

dia 14 – geef, bid, vast

Laat het hier dus alsjeblieft om God draaien!

Niet om de vormen, maar om de Vader.

En tegelijk: die vormen kunnen wel degelijk helpen.

Jezus zegt niet: 'dat geven, bidden en vasten van jullie, het slaat werkelijk nergens op, stop er maar mee.'

Jezus roept juist op om deze vormen op een goede manier te gebruiken,

als manieren om intiem met de Vader om te gaan.

dia 15 – geef: uit liefde voor de Vader

Dus: geef!

Want van goed geven groei je naar de Vader.

Dus niet geven omdat dat zo hoort,

uit plichtsbesef of een schuldgevoel,

ook niet omdat het je een goed gevoel geeft,

je jezelf een schouderklopje kunt geven,

of omdat je verwacht dat het zich wel weer terugbetaalt,

maar uit liefde voor je Vader.

Geef, of het nu van je tijd is, je geld of je talenten,

en doe het voor je hemelse Vader.

Dan zul je proeven van Gods vrijgevigheid.

dia 16 – bid: maak Gods naam groot

En bid!

Ook hier weer: laat het om God draaien.

Ja, hij is in jou geïnteresseerd,

hij wil graag weten wat je bezighoudt,

het van jezelf horen, omdat je voor God geen verstoppertje hoeft te spelen.

Maar bedenk ook wat Jezus zegt:

'jullie Vader weet wat jullie nodig hebben,

nog voor jullie het hem vragen.'

En als Jezus dan vertelt hoe wij moeten bidden,

dan komen al die dingen die ons bezig houden

daar nauwelijks in voor.

Het gebed dat Jezus leert, het Onze Vader,

draait helemaal om God.

Het gaat om zijn naam, zijn koninkrijk en zijn wil.

In het gebed vraag je de Vader

dat het ook in jouw leven om hem mag draaien.

Maak Gods naam groot in alles wat je bidt!

dia 17 – vast: leer verlangen naar God zelf

En vast!

Misschien is dat nieuw voor je.

Voor mij wel.

Vasten is geen onderdeel van mijn leven met God.

Ik kan niet uit ervaring vertellen wat het is en waarom je het zou moeten doen.

Ik heb me er deze week eens wat in verdiept, om erachter te komen wat vasten nu precies is en waarom je het zou doen.

Een week lang niet eten en alleen maar water drinken, dat is vasten, dat lijkt mij wel duidelijk.

Maar als je nu een maand geen alcohol drinkt?

Of geen tussendoortjes?

Of geen beleg op je brood?

Of stopt met facebook?

Of met roken?

Is dat allemaal vasten? Niet perse.

Vasten is een periode stoppen met iets goeds.

Eten en drinken is goed, je hebt het nodig, en toch zie je er een periode van af – dat is vasten.

Maar roken is toch al niet goed, dat is een verslaving.

Van een verslaving moet je niet vasten, maar afkicken.

En je mag ook wel merken dat je vast.

Voor mijn gevoel is geen beleg op brood wel erg klein, doe dan liever een week zonder lunch.

Waarom zou je het doen?

In het boekje *Honger naar God* van John Piper las ik dit:

‘Dat onze honger naar God zo zwak is,

komt niet doordat hij smakeloos zou zijn,

maar omdat wij onszelf volproppen met andere dingen.’

‘De grootste vijand van een verlangen naar God is niet vergif maar appeltaart. (...)

De grootste bedreiging van onze liefde tot God

zijn niet zijn vijanden, maar zijn gaven.'

Vasten helpt je het niet te laten draaien om eten en drinken en alle andere mooie dingen die God geeft, maar om God zelf!

Geef, bid en vast.

Doe het voor God, zonder bijbedoelingen.

Dan is je geloof niet leeg, maar een relatie met God.

Dan beloont de Vader in de hemel je:

je zult zijn goedheid en liefde ervaren.

Amen.